

det bliver en Opfordring til at tage under Overveielse og at pleie Forhandlinger om at faae affluttet en Contract paa Approbation, en Contract, som altsaa senere maatte forelægges for Rigsdagen til Vedtagelse, ikke saaledes, at hver enkelt Detail kunde blive Gjenstand for Votering — det veed jeg, at Rigsdagen ikke vilde forlange —, men i dens Heelhed. Lad os dog erindre, hvad Hovedgrundlaget for Jernbaneloven af 1861 var: Det var netop en Contract, affluttet paa Forhaand; det var en Selvfølge, at den ikke kunde være bindende i den Forstand, at begge Parter vare endeligt forpligtede, men der forelaa en foreløbig Overenskomst, der var Udgangspunktet for hele Loven. Som dette Lovforslag nu foreligger, tilfidesætter man derimod ikke blot den tidligere Grundantværelse, at det er misligt at lade en saadan Drift gaae over i Regjeringens Haand, men man tilfidesætter tillige, uden nogenformhelt Nødvendighed, de constitutionelle Principer — som man ikke engang er berettiget til at tilfidesætte —, og det blot for at tilfredsstille sin Iver efter at opnaae en Statsdrift.

David: Jeg havde troet at kunne indfrænte mig til at svare det ærede 12te Kongevalgte Medlem (Fischer), som havde den Godhed at fremsætte visse Formodninger om, hvorledes jeg var kommen til nogle af de Betragtninger, som jeg har gjort gjældende, men vi have nu lige hørt det ærede 2det kjøbenhavnske Medlem (Krieger) fremkomme med nogle saa vigtige Betragtninger, at jeg et Dieblid maa dvæle ved dem, saameget mere, som de for en stor Deel ligesaavel kunde have været rettede imod det Lovforslag, som jeg har tilladt mig at indbringe, som imod det foreliggende. Det Forslag, som foreligger fra det ærede Udvalgs Fleertals Side eller fra en enkelt Forslagsstiller (Vesjen), har vistnok de constitutionelle Misligheder ved sig, som det ærede kjøbenhavnske Medlem saa klarliggen paaviste, men jeg maa dog tillade mig at gjøre opmærksom paa, at den Bei, som ved samme er bleven fulgt, var den eneste, som man kunde gaae frem paa under de besynderlige Forhold, der vare komne tilstede, efterat Regjeringens Forslag var fremkommet. Jeg

tillader mig at troe — og jeg skal tillade mig at udtale det i den høitærede Indenrigsministers Nærværelse, endstjøndt jeg slet ikke personlig kender hans Antværelse om Sagens Stilling —, at den høitærede Minister, hvis han havde havt den mindste Formodning om, at der her i Thinget vilde blive Spørgsmaal om at afflutte en Contract med det danske Driftselskab om, at de jydsk-sjyenske Baner skulde overtages for Statens Regning, vilde have stillet sig paa et saadant Standpunkt ligeoverfor dette Selskab, at han havde kunnet komme til Rigsdagen med et bestemt Forslag til Oprettelsen af en Contract, hvorved Actierne overgik i Regjeringens Haand; men det har den høitærede Indenrigsminister ikke gjort og efter sin høist berettigede Antværelse ikke kunnet gjøre, fordi han ikke kunde brygge om, at man i Rigsdagen skulde ville gaae ind paa en Statsdrift, efterat man nu i saa mange Aar har hyllet den Grundfæstning, at Staten ikke skal paatage sig nogen Industri, uden at den er absolut nødvendigen dertil. Saaledes som det ærede Fleertal fra Begyndelsen havde tænkt paa at affatte Forslaget, hvorved det vilde være kommet til at gaae ud paa at give Regjeringen Bemyndigelse til at udløse det danske Jernbaneselskab til en Pris af 90 pCt. for deres Actier, stemplede jeg i Udvalget og stempler jeg endnu Forslaget som en Uting, som ingen Minister kunde modtage, og som det vilde være høist uklogt at forlange Regjeringens Sanction paa. Jeg vil blot spørge om, hvorledes man, naar der er Spørgsmaal om Actiers Udløsning eller Opdragelse af Laan, skulde kunne underhandle med Nogenformhelt paa saadanne Betingelser som de her af mig antyde. Og det vil jeg dog erindre den ærede sidste Taler om, at man har overdraget Finantsministre, baade mig selv og mine Forgængere, at afflutte Statslaan uden at binde dem til en Rigsdagsbeslutning om Prisen for Laanet, Noget, som ingen Finantsminister vilde eller kunde være gaaet ind paa, thi var han kommen med saaledes bundne Hænder overfor en Contrahent, vilde denne have leet ad ham. Jeg henstillede i Udvalget, om man, naar man satte 90 pCt. ind i Lovforslaget, saa vilde formene Regjeringen at give 90¹/₈ pCt. for Actierne, og hvor-